Weiss ??levsellikte Bozulma Ölçe?i-Ebeveyn Formu (W?BÖ-E)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Weiss ??levsellikte Bozulma Ölçe?i-Ebeveyn Formu (W?BÖ-E)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32629

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Weiss ??levsellikte Bozulma Ölçe?i-Ebeveyn Formu (W?BÖ-E), çocuk ve ergenlerdeki günlük ya?am aktivitelerindeki i?levsellikte bozulma düzeyini ebeveyn bak?? aç?s?yla ölçmek amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? yap?lm?? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle dikkat eksikli?i ve hiperaktivite bozuklu?u (DEHB) gibi nörogeli?imsel durumlar?n yol açt??? sosyal, akademik ve aile içi i?lev kay?plar?n? nicelle?tirmeyi hedefler. W?BÖ-E'nin Türkçe adaptasyonu, Matmut Cem Tarakç?o?lu taraf?ndan 2012 y?l?nda t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi? olup, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm?? bir psikolojik de?erlendirme arac?d?r.

Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?n?n günlük i?levsellik zorluklar?n? sistematik olarak raporlamas?na olanak tan?yarak, tedavi müdahalelerinin etkinli?ini izlemede ve bireyselle?tirilmi? e?itim planlar? olu?turmada önemli bilgiler sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

W?BÖ-E, Weiss Ölçe?i, ??levsellikte Bozulma, Ebeveyn Formu, DEHB, Psikometrik Özellikler, Türkçe Adaptasyon.

Yazarlar

Matmut Cem Tarakç?o?lu

Amaç

W?BÖ-E'nin temel amac?, Weiss ??levsellikte Bozulma Ölçe?i'nin ebeveyn formunun Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu s?nayarak, i?levsellikte bozulma düzeylerinin standart bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamakt?r. Bu çal??ma, Tarakç?o?lu (2012) taraf?ndan yürütülmü? olup, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir Türkçe araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, çocuklar?n ev, okul ve sosyal çevrelerindeki adaptasyon zorluklar?n? ve performans dü?üklüklerini ebeveyn raporlamas? yoluyla tespit ederek, tan? ve tedavi planlamas?na katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r. Orijinal ölçe?in hedefledi?i psikopatolojilerle ili?kili i?lev kay?plar?n? derinlemesine incelemek için geli?tirilmi?tir.

Yap?

Ölçek, bireyin günlük ya?amdaki temel alanlarda sergiledi?i yeterlilik ve uyum düzeylerindeki dü?ü?ü, yani i?levsellikte bozulma yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle çok boyutludur ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

akademik ba?ar?, sosyal ili?kiler, ev görevlerini yerine getirme ve öz bak?m gibi alanlar? kapsar. W?BÖ-E, ebeveynlerin gözlemlerine dayanarak bu bozulmalar?n ?iddetini belirler.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, 44 maddelik formun yedi faktörlü bir yap?da temsil edildi?i görülmü?tür. Bu faktörler, orijinal ölçe?in alt boyutlar?n? büyük ölçüde yans?tmakla birlikte, kültürel veya metodolojik farkl?l?klar nedeniyle baz? maddelerin farkl? alt boyutlara yerle?ti?i tespit edilmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerlik çal??malar?, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. Tarakç?o?lu (2012) taraf?ndan yap?lan analizde, toplam model için tahminin ortalama karekök hatas? (TOKH, RMSEA kar??l???) 0.95 ve kar??la?t?rmal? uyum indeksi (KU?, CFI kar??l???) 0.061 olarak rapor edilmi?tir.

Bu uyum indeksleri, kabul edilebilir model uyum standartlar?n?n (genellikle TOKH < 0.08 ve KU? > 0.90) oldukça d???nda kalmaktad?r. Bu durum, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal geçerli?inin ileri düzeyde ek çal??malarla desteklenmesi gerekti?ini veya orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde tam olarak temsil edilmedi?ini göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in yap? geçerli?i aç?s?ndan dikkatli yorumlanmas?n? gerektirmektedir.

Güvenirlik

W?BÖ-E'nin zamana kar?? tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r. ?ki uygulama aras?ndaki ili?kiyi gösteren Spearman korelasyon katsay?s? 0.93 gibi oldukça yüksek bir de?erde bulunmu?tur. Bu yüksek katsay?, ölçe?in zaman içinde kararl? ölçümler sa?lama yetene?inin güçlü oldu?unu göstermektedir.

Bu sonuçlar, ebeveynlerin çocuklar?n?n i?levsellik düzeyindeki bozulmalar? tutarl? bir ?ekilde raporlad???n? ve ölçe?in ölçme hatas?n?n dü?ük oldu?unu i?aret etmektedir. Yüksek test-tekrar test güvenirli?i, W?BÖ-E'nin Türkçe formunun güvenilir bir araç oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in iç yap?s?n? incelemek üzere 44 maddelik form üzerinden aç?klay?c? faktör analizi (AFA) gerçekle?tirilmi?tir. Analiz sonucunda, ölçek maddelerinin en iyi ?ekilde yedi faktörlü bir yap? alt?nda temsil edildi?i görülmü?tür. Bu yedi faktör, ölçe?in ölçtü?ü i?levsellikteki bozulma alanlar?n? temsil etmektedir.

Ancak, AFA bulgular?na göre, baz? ölçek maddelerinin özgün (orijinal) ölçekte yer ald??? alt

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlardan farkl? faktörlere yüklendi?i tespit edilmi?tir. Bu durum, Türkçe adaptasyon sürecinde kültürel veya dilsel farkl?l?klar?n maddelerin psikometrik davran???n? etkiledi?ini ve ölçe?in yorumlanmas?nda bu alt boyut kaymalar?n?n dikkate al?nmas? gerekti?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Türkçe Uyarlama ve Geçerlik/Güvenirlik Çal??mas?)

Format: Ebeveyn Taraf?ndan Raporlama Formu

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal Form)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler (Ebeveyn Raporu Al?n?r)

Ya? Grubu: Spesifik ya? aral??? tezde net belirtilmemekle birlikte, genellikle çocukluk ve ergenlik dönemi.

Popülasyon Detaylar?: Klinik veya genel popülasyonda bulunan, çe?itli psikopatolojilere sahip çocuklar?n ebeveynleri.

Test Metodolojisi: 44 maddeden olu?an, i?levsellikteki bozulma s?kl???n? veya ?iddetini ölçmeyi amaçlayan bir derecelendirme ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Faktör Analizi, Test-Tekrar Test, Kocaeli Üniversitesi, T?pta Uzmanl?k Tezi, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Kocaeli Üniversitesi, T?p Fakültesi (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari veya geni? ölçekli kullan?m? için izinler ve ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Matmut Cem Tarakç?o?lu ve orijinal ölçe?in telif hakk? sahipleri taraf?ndan belirlenmelidir. Bu çal??ma, bir t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Test Y?l?: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n tamamland??? y?l **2012**'dir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

weiss-islevsellikte-bozulma-olcegi-ebeveyn-formu-wibo-e-toad.pdf

Kaynaklar

Tarakç?o?lu, M.C. (2012). *Weiss ??levsellikte Bozulma Ölçe?i Ebeveyn Formu (wibö-e) Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?* (T?pta uzmanl?k tezi). Kocaeli Üniversitesi, T?p Fakültesi, Kocaeli.
Tez Kayna?? (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Weiss ??levsellikte Bozulma Ölçe?i-Ebeveyn Formu (W?BÖ-E) Maddeleri

ÖNEML? B?LD?R?M: Sa?lanan kaynak içerikte ölçe?in maddeleri bulunmamaktad?r. Ölçek maddeleri, yaln?zca ilgili tezin tamam?na eri?im sa?lanarak temin edilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM